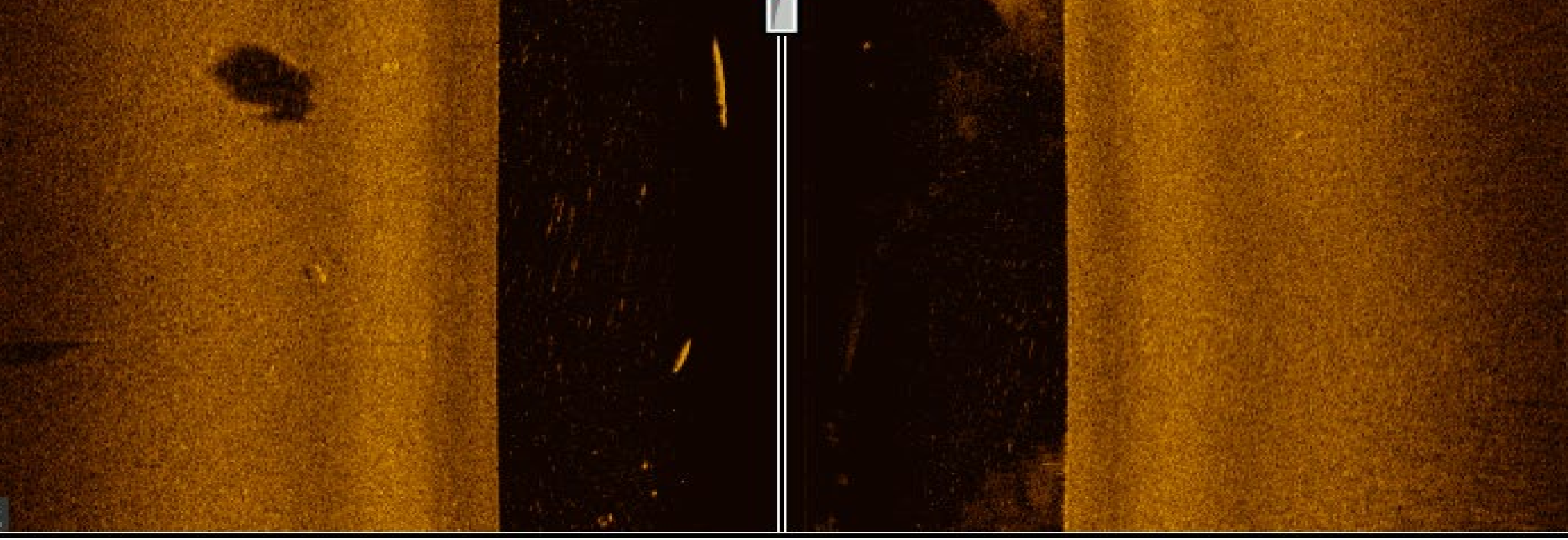

Kuha vapaa-ajankalastajan silmin - hitti vai haitta?

-

Olli Saari / Suomen Vapaa-ajankalastajat

Hidaskasvuiset Kuhakannat -seminaari, 6.3.2025, Lammi

Tampereen Kuhaseminaarissa 2017 todettua

- *Harvoin vapavälinein saadusta kesäherkusta yleiseksi saaliskalaksi ympäri Suomen.*
- *Suosio ruoka- ja urheilukalana kiihdyttänyt kalastusmenetelmien kehittymistä.*
- *Kuhakannat runsastuvat edelleen, mitkä ovat vaikutukset?*

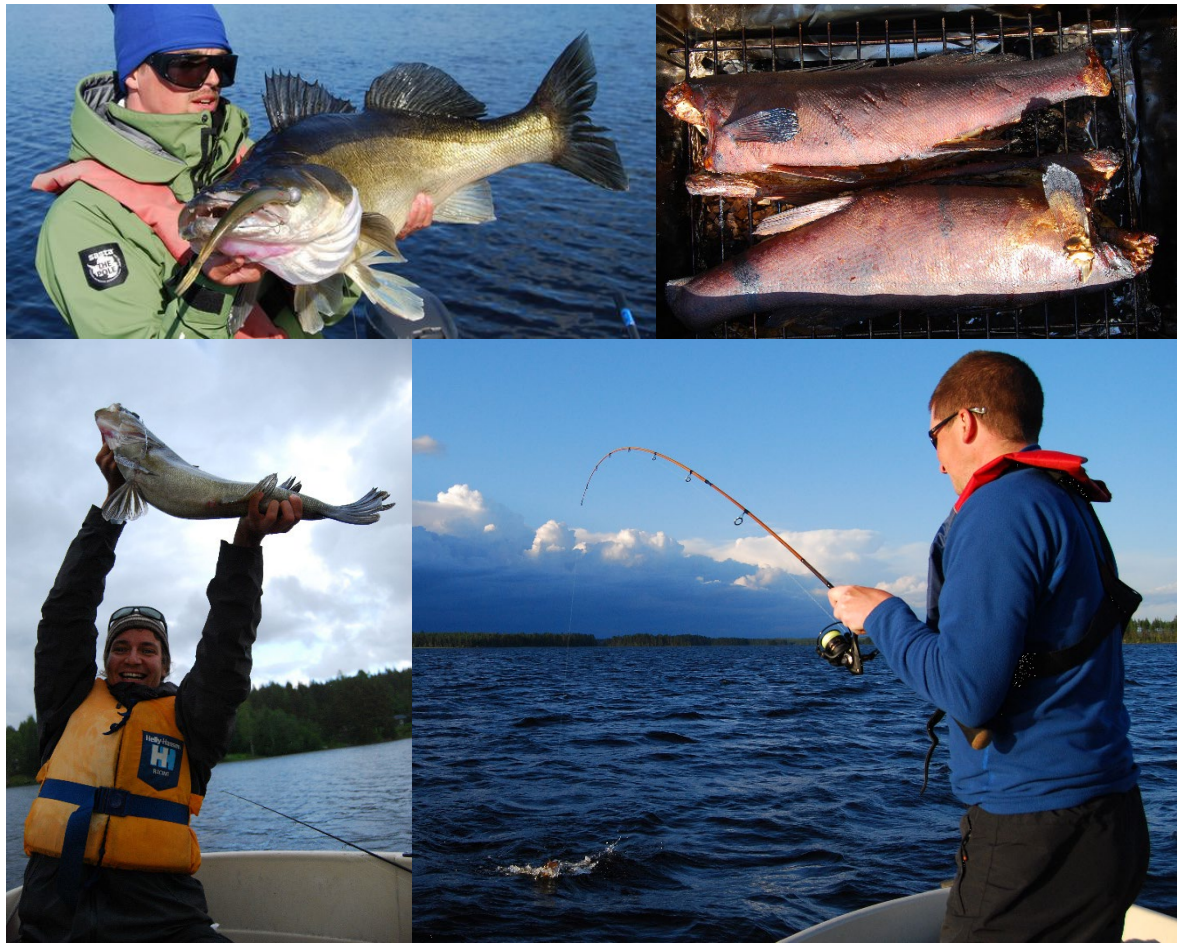

Esityksen kuvat: Olli Saari (SVK), ellei toisin mainittu.

Kuhan vapakalastuksen kehitystä pähkinänkuoressa

- 1990-luvulla uisteltiin.
- 2000-luvun taitteessa jigikalastus yleistyi, ensin merellä ja sitten myös sisävesillä.
- 2010-luvun taitteessa vertikaalijigaus rantautui Ruotsista Suomeen.
- 2010-luvun puolivälissä kehittyi täsmävertikaalijigaus viistoluotaimien myötä
- 2020-luvulla liveluotaimet mullistivat teknologian hyödyntämisen -> täsmäheittokalastus kehittyi.

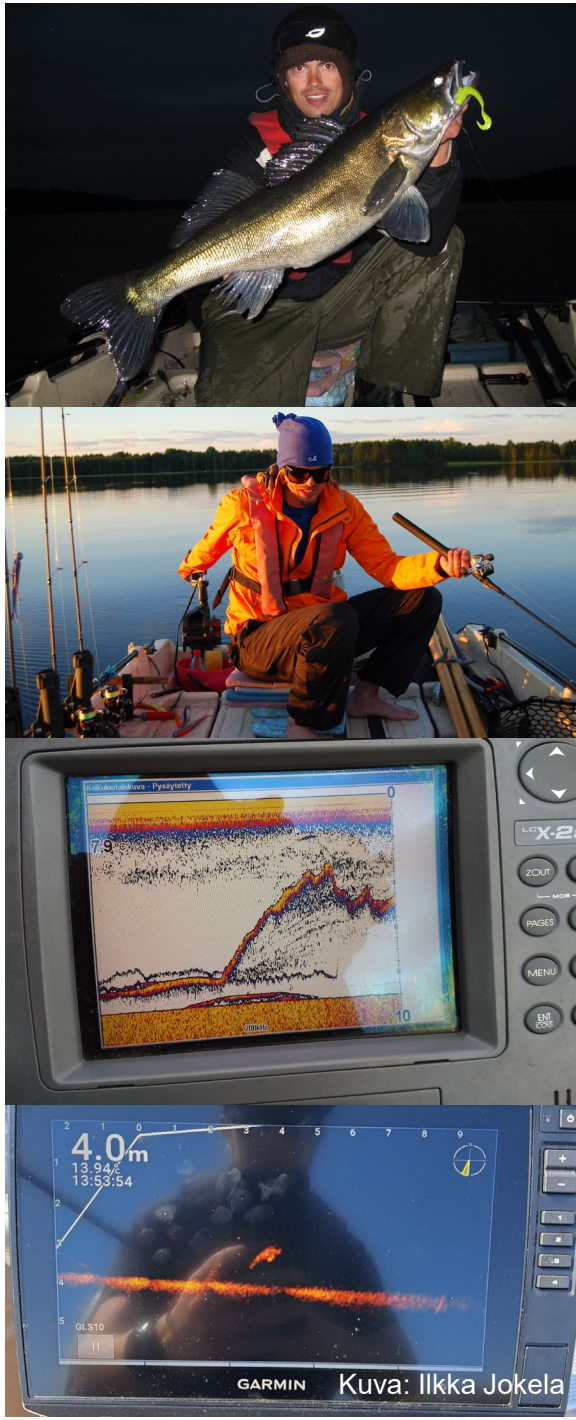

Kuva: Ilkka Jokela

Hittikuha

- Kuhan osuus vapaa-ajankalastuksen
  - kokonaissaaliista kasvussa ja
  - nimellisarvoa katsoen noussut kärkeen.
  - Lähde: SVT: Luke, Vapaa-ajankalastus

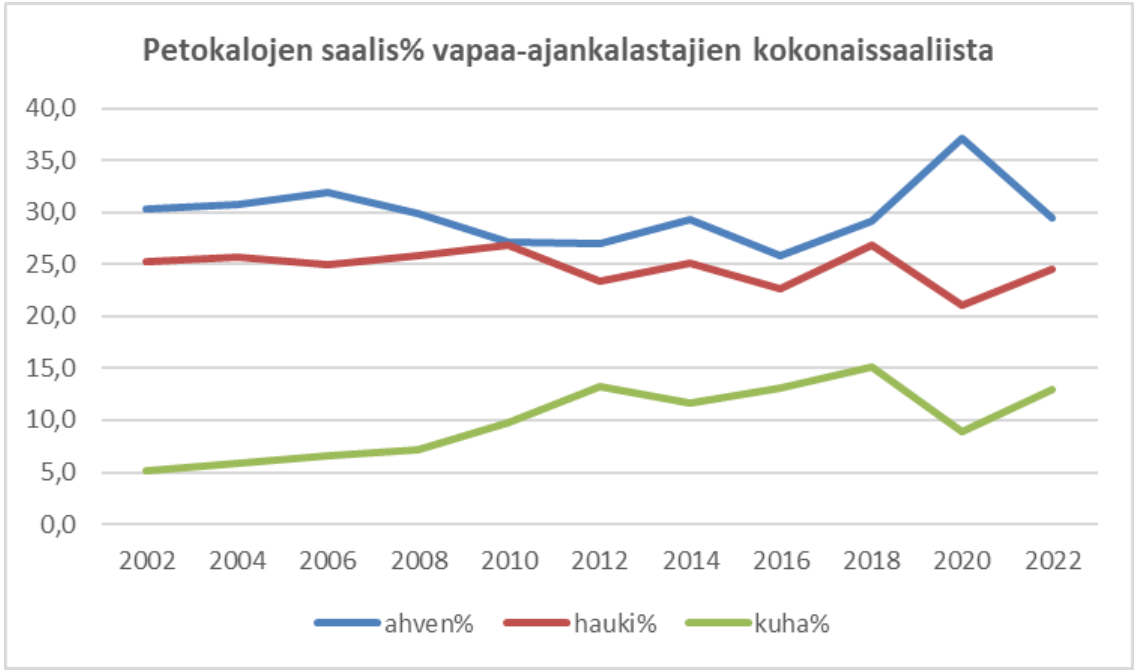

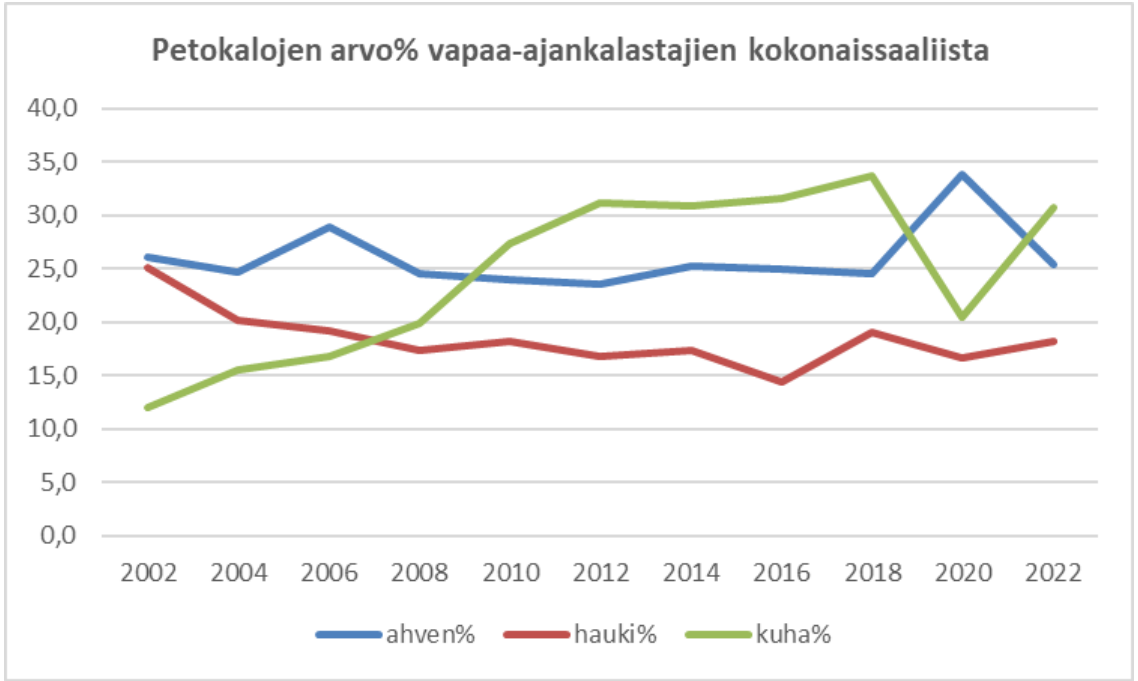

Hittikuha

- Kuha kalastajien toivesaaliiden kärjessä.
  - Arvo kuvaa lajeittain painotettua keskiarvoa asteikolla 1-5.
  - Lähde: SVK:n jäsenkysely 2018 (Mediatum Oy, 1258 vastausta).

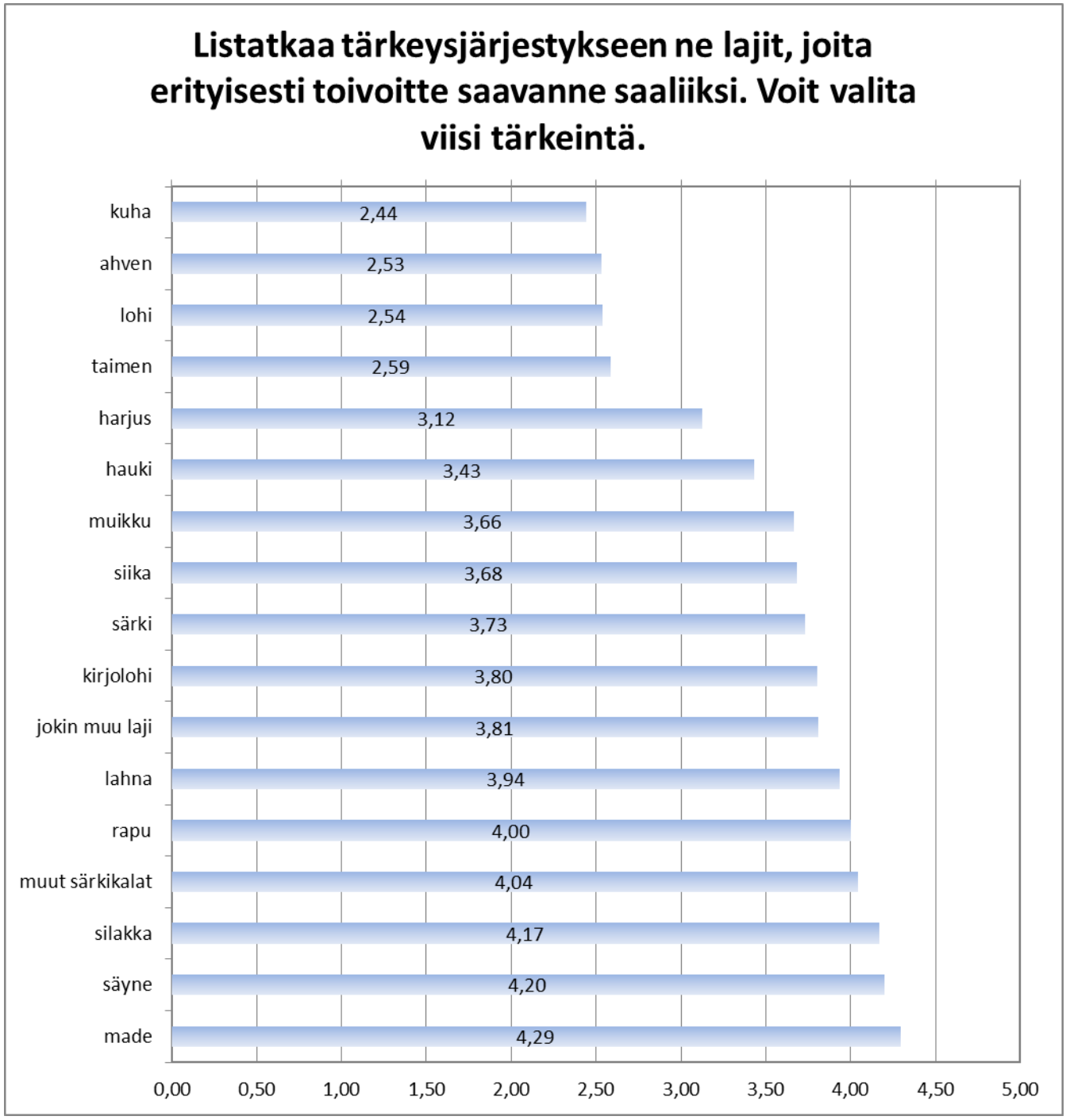

Mitä kuhankalastukselta halutaan?

- Isossa kuvassa kuha on haluttu saalislaji niin siiman päässä kuin lautasellakin.
  - Kuhan uistelun perinteet vahvat, jigikalastuksen monipuolisuus ja tunnokkuus kiehtoo.
  - Kuhalle ominainen oikukkuus haastaa kalastajaa.
  - Ruokakalakeskeisyys ohjaa pyyntiä sääntelyn sallimiin kokoluokkiin.
  - Toiveissa sekoittuu saalisvarmuus ja järkevän (syötävän) kokoisen kalan saaminen.
- Pieni (mutta näkyvä) osa kalastajista keskittyy suurien kuhien pyyntiin.
  - Teknologian hyödyntämisellä suuri merkitys.
  - Yleistyneen valikoivan kalastuskulttuurin ja kalojen hyvän käsittelyn myötä moni iso kuha vapautetaan, onnistuneesti.
  - Toiveissa usein suuria kaloja säästävät säätelytoimenpiteet, kuten ylämitat ja verkkokalastuksen säätely, paikoin myös kiintiöt.

Näkyykö kuhan vapakalastuksen kehitys tilastoissa?

Lähde: lohjankalaseura.com

Hong Kong / Happy Angler Challenge -kilpailun top10-kuhia (cm) vuosina 2014-2024										
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
1	71	86	80	78	80	70	87	85	92	87
2	58	63	66	67	76	68	86	81	82	84
3	54	62	63	67	64	66	84	81	80	81
4	54	58	61	67	63	66	83	77	78	81
5	54	56	58	64	63	64	75	76	77	77
6	50	54	57	62	57	60	72	75	77	77
7	46	54	57	61	57	59	69	74	77	77
8	44	51	56	60	56	59	65	74	76	77
9	43	50	55	60	55	54	63	73	76	76
10	43	50	55	60	55	54	62	72	75	74
k.a.	*52*	*58*	*61*	*65*	*63*	*62*	*75*	*77*	*79*	*79*
venekuntia	*77*	*93*	*150*	*150*	*150*	*169*	*129*	*106*	*108*	*106*

Mitä ei haluta? - Haittakuha-termi

- Kuvastaa havaintoja kuhan nopeasta runsastumisesta, jonka seurauksena (osassa vesistöistä):
  - Muiden lajien pyynti vaikeutunut / estynyt.
  - Kuhasaaliit laadultaan heikentyneet; ”pelkkiä alamittaisia”.
- Yhdistetään usein villiin istutuskulttuuriin – kuhaa istutettu ”kaikkialle”.
  - *Kuha on kotiutettu istutuksin ainakin noin 1 600 suomalaiseen järveen, luontaisesti sitä on esiintynyt noin 600 järvessä* (Kalavarojen käyttö ja hoito B, Luke 2018).
- Samanaikaisesti ilmaston lämpeneminen suosinut kuhan luontaista lisääntymistä + vesistöjen tummuminen ja rehevöityminen antaneet kilpailuetua ravinnonhankintaan.

Mitä ei haluta? - Haittakuha-termi

- Kuhan takia tehdyt laajat, muidenkin lajien pyynnin estävät kalastuskiellot herättävät myös tyytymättömyyttä.

Helsinki-Espoon KTA lahtialueiden rajoitus **ELY**

Keskitä kartalla

Ei voimassa tänään 15.5 - 15.6

ELY ELY:n kalastusrajoituspäätös

Lisätiedot: Kaikki kalastus kielletty Laajalahdella, Vanhankaupunginlahdella ja Vartiokylänlahdella rannalta tapahtuvaa kalastuslain 4 § mukaista ongintaa lukuun ottamatta.

Mitä ei haluta? - Haittakuha-termi

- SVK:n jäsenkyselystä 2024 poimittuja ehdotuksia säätelytoimiksi:
  - *Painottaisin kuhakalakantojen säätelyä. Olen livelaitteella ajanut jonkin verran vesistöjä lähialueellani Pirkanmaalla ja voin todeta kuhan räjähdysmäisen määrän eri vesistöissä. Se käytännössä hallitsee suurta osaa vesistöissä, missä kalastan.*
  - *Kuhan poistopyynti sukupuuttoon, koska haittaa muita kalalajeja. Esim. siika melkein loppu monessa paikassa kuhan takia.*
  - *Kuhan alamitan poistaminen ja ylämitan asettaminen esim. 70 cm.*

Kuhakantojen hyödyntämisen kehittäminen

- Ennen pienien kuhien parjaamista hidaskasvuisiksi on selvitettävä kasvua ja pyyntipaineen määrää.
- Kuhan hyvän kasvun kannalta epäedulliset vesistöt eivät edes täydellisellä* kannan hoidolla ja kalastuksen säätelyllä tuota kummoista saalista.
  - Säätelytoimien tuloksekkuus tuurissaan, vrt. hoitokalastukset.
  - Kuhaistutukset jäihin.
  - Toimenpiteet vedenlaadun parantamiseksi kannatettavia.
- Hyvin tuottavien vesistöjen kalastuksen kehittäminen etusijalle.
  - Tuloksia ja kannustavia esimerkkejä saavutettavissa nopeimmin.
  - Kalataloudellisesti eniten voitettavaa – mutta myös hävittävää.

Kiitokset!

Olli Saari, Suomen Vapaa-ajankalastajat (SVK)
olli.saari@vapaa-ajankalastaja.fi
Olli Saari, Suomen Vapaa-ajankalastajat